

Energiske Thyboer

September 2009

Velkommen til "Energiske September"

Flere hundrede nye energiske thyboer arbejder nu for mere vedvarende energi i Thy, efter at projekt "Energiske Thyboer" i foråret 2009 holdt fem godt besøgte borgermøder rundt i Thy. Det betyder, at private er i gang med at bygge solfangere, virksomheder er i gang med at danne netværk og arbejdsgrupper er i gang med at realisere større energiprojekter. Alt sammen fordi projekt "Energiske Thyboer" har skabt nye kontakter på tværs, inspireret og begejstret!

Stor åbningsfest

For at skabe endnu mere opmærksomhed om mulighederne for vedvarende energi har projekt Energiske Thyboer arrangeret "Energiske September". "Energiske September" åbner med et brag af en åbningsfest onsdag den 2. september 2009 på Limfjordscenteret i Doverodde kl. 16.30. Tamra Rosanes spiller klimasange i gården både kl. 16.30 og 18.00. Energiudstillingerne i Tårnet og Pakhuset åbnes officielt af Ole Westergaard, formand for miljø- og teknik udvalget i Thisted Kommune. Der er el-biltræf i gården og kl. 19.00 skydes det store Energiløb i gang - et opvarmningsløb til Nationalpark Thy Marathon. Når man bliver sulten, kan der købes mad i Restaurant Købmandsgården (Tapas-buffet og middag forudbestilles - sandwich kan købes).

Energiske onsdage

Alle udstillingerne er åbne i løbet af september og hver onsdag i september holdes der "energiske onsdage" for borgere og virksomheder. Alt sammen for at inspirere flere borgere og virksomheder til at arbejde for vedvarende energi. Se mere på bagsiden af denne avis om programmet.

Optakt til FN-klimatopmøde

"Energiske September" er det den foreløbige kulmination på projekt "Energiske Thyboer". Det er også Thisted Kommunes optakt til det store internationale FN-klimatopmøde, COP15, i København. Her i avisen kan du læse mere om energiske thyboer og om energi- og klimaindsatserne i Thisted Kommune.

Se detaljeret program på:
www.thisted.dk/energiskethyboer

Thisted er Danmarks førende klimakommune

Thisted Kommune er næsten selvforsynende med vedvarende energi. Over 100% af strømforbruget og godt 80% af varmforsyningen dækkes uden brug af fossile brændstoffer. Den vedvarende energi kommer fra sol, vind, geotermi, biomasse og affald. Siden kommunen i efteråret 2007 fik den europæiske solarpris for indsatsen, er det gået stærkt. Nu er kommunen også en af Danmarks Naturfredningsforenings klimakommuner, og der er produceret en flot film og en hjemmeside, der fortæller om klimaindsatsen i Thy. Læs mere på www.climate.thisted.dk hvor også filmen kan ses og downloades - både på engelsk og dansk.

Energiske elever som gerne vil arbejde med energi og klima i deres uddannelse på HTX i Thisted. Fra venstre er det Lars Hove, Palina Yr Thorsdottir, Steffan Svalgaard og Lotte Munkholm.

Unge uddannes til klimainnovatører i Thisted

Ny energi- og klimalinje på HTX i Thisted uddanner unge som tænder på klima, energi, iværksæteri og innovation

- Vi har elever, som kan få stillet en opgave om at løse en konkret problemstilling, og så kommer de med fem forskellige løsninger næste dag. Det er ret imponerende. Sådan siger Henrik Nyby, der er uddannelsesleder for HTX i Thisted, der hører under EUC Nordvest.

- Vores håb er, at vi får uddannet nogle unge, som kan skabe nye energialternativer, ja måske kan sætte gang i en helt ny industri, siger han.

Teknik og formidling

Som en del af undervisningen har en række elever udarbejdet tårnstillingerne på Limfjordscenteret Doverodde til "Energiske September". Planerne er at udstille nogle forskellige energi-anlæg. Ideerne er mange; det kan være minivindmølle, solcelle, solfanger, luftsolfanger (som eleverne så selv skal bygge), varmepumper og lavenergivinduer. Alle skal have relevans for almindelige boligejere.

Henrik Nyby glæder sig over at eleverne, der startede midt i august, med det samme har prøvet kræfter med den virkelige verden.

- Udstillingen på Limfjordscenteret Doverodde er en perfekt mulighed for vores elever. De kommer på kort tid til at kende mange forskellige energialternativer. De skal ikke bare forstå det

tekniske - de skal også formå at kommunikere det. Lige præcis det er kendetegnende - at de skal være stærke på det naturvidenskabelige, men de skal også lære, at der skal mere til for at realisere en god ide - for eksempel at kunne formidle og sælge budskabet, forklarer han.

100.000 kr. til algeprojekt

Målet med den nye energi- og klimalinje på HTX er at gå i dybden med energi- og klimaforandringerne på grund af den globale opvarmning. Der arbejdes tværfagligt, og fag som blandt andet biologi, fysik, kemi og dansk inddrages. Klimalinjen har netop modtaget 100.000 kroner i tilskud fra Undervisningsministeriet til et projekt om alger som fremtidens brændstof. I løbet af skoleåret skal eleverne undersøge, om eksempelvis skadelige alger fra Limfjorden kan høstes og bruges til produktion af bioethanol, som er et CO2-neutralt alternativ til olie og benzin.

- HTX-eleverne skal bringe al deres naturvidenskabelige viden i spil og lidt til. De skal blandt andet udvikle og teste metoder til høst og gæring af alger, og de skal undersøge, om det er muligt at etablere en kommerciel udnyttelse af en bioethanol-produktion på basis af alger, fortæller Henrik Nyby.

Virksomhedsbesøg

På elevernes skema står også gæsteundervisere og besøg på virksomheder i Thy, der arbejder med energi og klima. Helt fra Uganda kommer for eksempel den administrerende direktør fra en lokal græsrodsbevægelse, der arbejder med

energi og miljø. Aftalen er kommet i stand via Nordisk Folkecenter for Vedvarende Energi i Ydby.

- Vi glæder os rigtig meget til at hjælpe nye klimainnovatører på vej. Med Thisted Kommune som Danmarks førende klimakommune har vi alle tiders base her i Thy for uddannelsen, og vi glæder os til at kunne hjælpe med at udbrede kendskabet til CO2-neutrale løsninger, siger Henrik Nyby. ■

Energi- og klimalinjen

- Energi- og klimalinjen på HTX, Teknisk Gymnasium i Thisted er ny og fokuserer på de naturvidenskabelige fag og teknologi, med energi og klima som et vigtigt omdrejningspunkt i fagene.
- Det bliver et eksperimentarium, hvor tingene prøves af i praksis.
- Der er tæt kontakt til lokale virksomheder med viden på energi- og klimaområdet.
- HTX er en gymnasial uddannelse med meget teori, men her sker det i nye og spændende omgivelser, og takket være de forholdsvis mange projektopgaver er teorien ikke tør og kedelig.
- 34 elever er startet på HTX midt i august 2009 på grundforløbet, det forventes at cirka halvdelen af dem vælger energi- og klimalinjen.

Læs mere:
http://www.fiskeriskolen.dk/media/555x365mm_EnergiKlima.pdf

Netværk for passivhus-aktører

Firmaer i Thy, der alle leverer til passivhuse og lavenergihuse, arbejder på at etablere en formel platform for et samarbejde. Det er civilingeniør Troels Kildemoes, der selv rådgiver indenfor bæredygtigt byggeri, der har taget initiativet. Han vil gerne samle virksomhederne, for at udveksle viden og erfaringer, lave fælles markedsføring og skabe samarbejde omkring forskning og udvikling af nye bygningskoncepter. – Jeg har kontakt til 6-7 lokale firmaer, og der er fuld opbakning fra alle. Nu skal vi bare have konceptet på plads, siger Troels Kildemoes. Ideen er en udløber af projekt "Energiske Thyboer".

Dansk Center for bølgeenergi i Hanstholm

Der er nu etableret en startkapital på en halv million kroner til at undersøge mulighederne for at etablere Dansk Center for bølgeenergi - kaldet Danish Wave Energy Center eller DanWEC i Hanstholm. Vækstforum har bevilget 250.000 kr., Aalborg Universitet 100.000 kr., Thisted Kommune 100.000 kr. mens Hanstholm Havn og Havneforum deler udgiften på de sidste 50.000 kr. imellem sig. Bølgeenergifirmaerne ser det, som et vigtigt kriterium for valget af Hanstholm, at Aalborg Universitet er en central part. Samlet budget for Dansk Center for bølgeenergi forventes at blive på 50 millioner kroner.

Fremtidens energiforsyning i landdistrikterne

Sammen med LandboThy, Morsø Kommune og KLIMALØSNINGER Thy & Mors var Thisted Kommune i juni 2009 vært for et spændende energiseminar på Nordisk Folkecenter for Vedvarende Energi i Ydby. Seminaret trak 63 deltagere og handlede om fremtidens energiforsyning i landdistrikterne, og hvordan landbruget fremover kan se sig selv som energileverandør. Der var indlæg om biogas, energipil, varmepumper samt lovgivning og støttemuligheder.

Tysk husstands-mølle prøves på Folkecenteret

Midt i august satte det tyske firma EasyWind en husstandsvindmølle op på Folkecenterets prøvemark for små vindmøller som demonstrationsmodel. EasyWind møllen kan på årsbasis producere 10-15.000 kWh, afhængigt af vindforholdene. Prisen er 25.000€ plus moms, installation er inkluderet i prisen. Opstillingen af vindmøllen tog cirka syv timer, og allerede samme aften var møllen klar til at producere elektricitet.

CO2-neutral fjernvarme på vej til Agger og Krik

Initiativgruppen mangler kun cirka 50 husstande for at kunne realisere projektet

Initiativgruppen for fjernvarme i Agger og Krik sammen med driftsleder for Vestervig Fjernvarme, Preben Bjerre (tv.) foran det flisfyrede fjernvarmeværk, der er den 20. billigste fjernvarmeleverandør i hele landet. Fra højre: Charlotte Kristensen, Agger, Vibeke Nissen, Agger, Mogens Andersen, Krik og Leif Højberg, Krik. Leif Klithede og Lars Mikkelsen fra gruppen, kunne desværre ikke være med ved fotograferingen.

Som en udløber af projekt "Energiske Thyboer", har en arbejdsgruppe i nogle måneder arbejdet med muligheden for at få fjernvarme til Agger og Krik. Sker det, kan der spares tusindvis af liter olie fra de mange husstande og dermed rigtig meget CO2.

Vestervig Fjernvarme har netop holdt generalforsamling, og en enig bestyrelse tager varmt imod nye forbrugere og har besluttet at sætte tilslutningsafgiften ned med 5000 kroner.

Ud med oliefyret

150 husstande ud af cirka 300 mulige har allerede bedt om et tilbud, så interessen for at skrotte oliefyret ude i skuret og få miljøvenlig varme i huset er stor.

Når vi har 200 interesserede, går vi i gang med at lave et konkret tilbud. Så vi mangler bare 50. Kun ni har besluttet sig, at de ikke er interesserede, og det er jo ikke ret mange, konkluderer Preben Bjerre, der er driftsleder på Vestervig Fjernvarme. Han gør opmærksom på, at udover at forbrugerne kan glæde sig over den miljøvenlige varme, så kommer de også med i et sundt og gældfrit varmeværk.

Jo flere jo billigere

Leif Klithede i Agger er miljøinteresset og står selv for at skulle skifte et gammelt oliefyr ud, og det er det, der har fået ham med i initiativgruppen for fjernvarme i Agger og Krik. Han er meget optimistisk, og tror nu på, at projektet kommer i gang. Han har personligt været ude og stemme dørklokker og er meget glad for den store interesse.

- Jo flere der kommer med, jo bil-

ligere bliver det, pointerer han.

Næste skridt er at få udarbejdet en oversigt over budgettet, og planen er at få det husstandsomdelt og indkalde til et møde efterfølgende.

Leif Klithede fortæller også, at det skal afklares, hvor meget storbrugere som for eksempel Krik Vig, børnehaven og et kommende vandland i Agger tæller, og hvad de ønsker at gøre.

Næste fyringssæson

- Jeg er ikke tvivl om, at når vi først går i gang med projektet, så vil flere også melde sig, siger han.

Tidshorisonten for at kunne afbestille olieleveringerne og fyre klimavenligt er til at overskue.

I første omgang talte vi allerede om februar næste år, men jeg tror, vi skyder det til fyringssæsonen næste år. Vi har nemlig nogle ønsker til, at vi samtidig kan få kommunen med til at skifte vandledninger og kloakrør ud, nu vi skal i gang med at grave. Så vi håber, kommunen vil være med til det, siger han. ■

Kom og vær med

Bor man i Agger eller Krik og vil høre mere eller melde sig som interesseret, så kan man kontakte Leif Klithede fra initiativgruppen på:
tlf. 9794 2875
mobil: 2964 7708
eller klithede@os.dk

Innovationscenter vil lave forsøg med el-bil

Energiske thyboer er begyndt at finde vej til det nye innovationscenter for energiløsninger ved Bedsted

En nyindkøbt Citroen Berlingo – som er en el-bil – er et af de første udviklingsprojekter, som Leif Pinholt og hans nye medarbejder, går i gang med. Spørgsmålet er; kan man bruge andre batteri- eller styringsteknologier, som kan få bilen til at køre længere pr. opladning? Hvis det kan lade sig gøre, vil der være basis for et nyt produkt.

Det er Leif Pinholt i Bedsted, der har købt hallerne på Thybovej i Bedsted og nu åbner innovationscenteret for energiske thyboer. Nogle stykker har allerede fundet vej dertil efter borgermøderne for Energiske Thyboer i foråret.

- Jeg har ansat en landbrugsmaskinmekaniker i skånejob til at hjælpe med de rent praktiske og konstruktionsmæssige ting. El-bilen har jeg købt, fordi jeg synes, det kunne være spændende at undersøge forskellige

muligheder for at få batterierne til at holde i længere tid, fortæller han. Det er i dag en af de store barrierer for el-bilerne – at de kører for kort tid på en opladning.

Husstandsmøller

Et andet projekt, som Leif Pinholt er ved at sætte i gang er udviklingen af en dansk husstandsvindmølle på 6 kW. En sådan findes nemlig ikke og han tror på, at der er et stort marked,

når reglerne falder på plads. Regeringen arbejder på, at vedvarende energianlæg under 6 kW kan installeres, sådan at elmåleren "kører baglæns" populært sagt. Det betyder fuld besparelse på el-regningen for den producerede strøm, som bruges i egen bolig. Det vil derfor være klart bedre end i dag, hvor man sælger strømmen til 60 øre pr. kWh på blæsende dage og køber den tilbage for cirka to kroner på vindstille dage.

Leif Pinholt (tv.) og Carl Overgård ved den el-bil, de nu skal eksperimentere med.

- Vi er ved at søge om en forsøgsplads til de nye husstandsmøller ved Kobberø-Gettrup. Det er en helt fantastisk placering, hvor en mølle virkelig kan blive testet under ekstreme forhold, så vi håber den kan godkendes, fortæller han.

Mange ideer

Leif Pinholt har flere ideer, som han håber på at få flere opfindere med på. Han nævner for eksempel et mikrokraftvarmeanlæg på 6 kW med intelligent styring, en solfanger placeret ovenpå container indeholdende en højisoleret akkumuleringstank på 30-60 m³, samt vind-dieselanlæg til eksport til øer og yderområder uden fast elnet.

Er du også tændt på jordnær udvikling af vedvarende energi, så er du velkommen til at kontakte Leif Pinholt. ■

Kontakt Leif Pinholt på:
Mobil: 20 68 01 88
Mail: dvf@karby.dk

Oberstløjtnant fra Washington ser på vedvarende energi i Thy

Virksomhedsrundtur var forberedelse til en kommende delegationstur for Pentagon

I foråret tog Thys erhvervschef, Flemming Toftdahl-Olesen, imod Per Lyse Rasmussen, der er assisterende forsvarsattaché på den danske ambassade i Washington. Hans arbejde er at være industriens og forsvarrets repræsentant i USA, og han formidler danske virksomheders resultater til det amerikanske marked.

I øjeblikket er det energi, der står for tur, og Flemming Toftdahl-Olesen forklarer de amerikanske interesser: - Målet for det amerikanske forsvar er uafhængig energiforsyning, som kan forbedre USA's sikkerhedspolitiske situation. De vil med andre ord gerne mindske forsvarrets afhængighed af olie fra ustabile regimer. Når Thy kommer ind i billedet, er det fordi området stort set er selvforsynende med energi – og samtidig er på størrelse med en typisk amerikansk base.

- Området er derfor perfekt som demonstrationsområde, og Per Lyse Rasmussens besøg skulle gerne munde ud i, at Pentagon udsender en delegation, der skal besøge Danmark, herunder Thy, fortæller Flemming Toftdahl-Olesen.

Affaldsforbrænding et hit

Et af højdepunkterne på rundturen var besøget på Thisted Varmeforsyning, hvor bestyrelsesformand Lars Toft Hansen fortalte om, hvordan affaldsforbrænding, halmfyring og geotermi tilsammen giver borgerne i Thisted by billig og miljørigtig varme.

Flemming Toftdahl-Olesen fortæller fra besøget:

- Efter Lars Toft Hansens oplæg blev der helt stille. Et øjeblik efter konkluderer Per Lyse Rasmussen: "Det her er utrolig interessant og rammer efter min mening præcist det amerikanske forsvars behov."

Kraftvarme baseret på affaldsforbrænding, vil endda løse flere udfordringer i det amerikanske samfund, fordi der i USA er tradition for at deponere affald på lossepladser, hvor det ligger og uddunster metangas. Det er et stort miljøproblem.

Udover at affaldsforbrænding kunne hjælpe den enkelte militærbase, kunne de også behandle det omkringliggende civile samfunds affald, var Per Lyse Rasmussen inde på under besøget

Mange besøg

Rundturen omfattede også et besøg på det sted, hvor energieventyret startede – nemlig Nordisk Folkecenter for Vedvarende Energi i Ydby. Her oplevede Per Lyse Rasmussen, hvordan energi-installationer er blevet afprøvet og testet de sidste 25 år.

Mange virksomheder i Thy og på Mors kan udfylde rollen som underleverandører til specifikke produkter til forsvaret, derfor var der også besøg på fabrikken Jany i Frøstrup, der fremstiller sæder til militærkøretøjer samt Kellpo og Bach Composite i Hurup ligesom det flisfyrede kraftvarmeværk i Hurup og det nye store

Per Lyse Rasmussen (til højre) fra den danske ambassade i Washington, ser opmærksomt til, da Lars Toft Hansen, formand for Thisted Varmeforsyning, fortæller at varmeværket bruger affald, halm og geotermi til opvarmning - og kun 1 procent fossile brændstoffer om året. Præcist noget der rammer behovet i det amerikanske forsvar. (Foto: Thy Erhvervsråd)

biogasanlæg på Mors også var en del af den kompakte dag.

Delegation fra Pentagon

Med sig hjem havde Per Lyse Rasmussen et stort kompetencekatalog med informationer og egne noter om de besøgte virksomheder. Flemming Toftdahl-Olesen arbejder nu for, at virksomhedsturen munder ud i, at der kommer en delegation fra Pentagon til Thy.

- Jeg ved, at Jany efterfølgende har

haft kontakt til en amerikansk virksomhed, og derudover håber jeg, at der er flere virksomheder i Thy, der kan komme til at levere til det amerikanske forsvar, og kan levere know-how og konkrete produkter i forhold til vedvarende energi, slutter erhvervschefen. ■

Godt på vej mod klimatopmødet

Danmarks førende klimakommune er med til alle efterårets mange klimakonferencer. Forhåbentlig også til FNs klimatopmøde, COP15, i december.

Thisted Kommune vil gerne vise, at Thy er det sted i Danmark hvor klimaløsningerne allerede findes og er en del af hverdagen. Derfor benytter kommunen enhver lejlighed til at deltage i messer og udstillinger, som er relevante for at udbrede det gode budskab. Dels for at inspirere andre til at gøre ligeså, dels for at sætte gang i erhvervsudviklingen i Thy.

I kontakt med industrien

Efteråret 2009 byder på en stribe konferencer, som kommunen sammen med KLIMALØSNINGER Thy & Mors deltager i. I starten af september måned bliver udstillingsmaterialerne pakket og kørt til den store HI-messe i Herning, der er Skandinavien største industrimesse.

- KLIMALØSNINGER Thy/Mors er inviteret af Dansk Metal, og vi skal dele 78 m2 stand med dem. Set i lyset af at energiteknologi nu er Danmarks næststørste eksportområde, forventer vi os en hel del af denne konference, fortæller Bertel Bolt-Jørgensen, der er ansat i KLIMALØSNINGER Thy & Mors, som har som mål at promotere Thisted og Morsø kommuners klimaløsninger.

Både Thisted og Morsø Kommune har også gennem samarbejdsprojektet KLIMALØSNINGER Thy & Mors

I juni måned skabte KLIMALØSNINGER Thy & Mors og Thisted Kommune mange nye kontakter, da de udstillede på Kommunernes Landsforenings klimatopmøde, hvor der deltog repræsentanter fra danske og udenlandske kommuner. (Foto: Bertel Bolt-Jørgensen)

meldt sin ankomst til Nordic Climate Solutions, der er Nordeuropas største mødested for interessenter, der arbejder med energi og klima. Over 1000 mødedeltagere har meldt sig og hovedtemaet er industriens muligheder for at være med til at skabe klimaløsningerne.

Folkelig klimamesse

Danmarks Naturfredningsforening har taget initiativ til den store folkelige klimamesse "The Copenhagen Cli-

mate Exchange", som har borgerinddragelsen som omdrejningspunkt. Her skal vises lokale løsninger på den globale opvarmning.

- Da netop borgernes engagement er afgørende for, at Thy er så langt med vedvarende energi, har Thisted Kommune selvfølgelig meldt sig som deltager og udstiller her, fortæller Otto Lægaard, der er projektleder på projekt "Energiske Thyboer". Messen er for byer, kommuner, folkelige organisationer og innovative

virksomheder fra hele verden og finder sted i dagene 3.-6. december – altså ugen op til FNs klimatopmøde. Øksnehallen i København bliver rammen, og her forventes intet mindre end 25.000 gæster.

Helt til tops?

Selve FNs klimatopmøde står også højt på ønskelisten i forhold til at fortælle om, hvad Thy kan. Thisted Kommune deltager gennem KLIMALØSNINGER Thy & Mors, og der er på nuværende tidspunkt en foreløbig FN-godkendelse på plads, hvor KLIMALØSNINGERs observatørstatus bliver slået fast. Denne godkendelse giver mulighed for at søge en standplads i Bellacenter under topmødet. Bertel Bolt-Jørgensen er glad for at denne foreløbige godkendelse nu er i hus. På den måde kan KLIMALØSNINGER Thy & Mors promotere de unikke løsninger fra området overfor beslutningstagerne og de journalister, der dækker klimatopmødet. ■

Læs mere:
www.cop15.dk

Ambitiøs energi-plan i høring

Ingen fossile brændstoffer i Thy i 2025. Det er et af de ambitiøse mål, som står i forslaget til "Helhedsorienteret energipolitik for Thisted Kommune", som Thisted Byråd vedtog den 30. juni 2009. Planen har netop været i offentlig høring. Målet med planen er at fremme en ambitiøs energi- og miljømæssig udvikling i alle dele af kommunen og at få Thisted Kommune sat på verdenskortet som Europas førende klimakommune. Det vil sige en foregangskommune, der tager størst mulig hensyn til nedbringelse af belastningen fra CO2 og andre klimagasser. I planen står blandt andet at kommunen vil nedbringe CO2 udledningen med 3% hvert år frem til 2025, jf. aftale med Danmarks Naturfredningsforening og arbejde for en udfasning af fossile brændstoffer 100% inden år 2025 i hele Thy. Du finder udkastet til energiplanen og den tilhørende handlingsplan på www.thisted.dk.

Vandt nordjysk Klima-DM

Projektet "Energiske Thyboer" løb i maj 2009 med finalepladsen i det regionale Klima-DM i Nordjylland og vandt dermed 20.000 kroner. Prisen blev vundet blandt 172 bidrag og 26 finalister og i kategorien "Handling". Dermed var projektet videre til den store nationale Klima-DM finale i København, men desværre var det ikke thyboerne, der vandt hovedpræmien på 250.000 kroner. I kategorien "Handling" var det bornholmerne Thorbjørn Stenholm, Søren Vinding, Pelle Klit Christiansen og Birgitte Clasen der vandt med projektet "Agenda Byen". De har udarbejdet et læremateriale målrettet folkeskoleelever, der skal gøre klimaindsatsen mere håndgribelig for den enkelte. Læs mere på www.klima-dm.dk.

Bud efter Thisted's erfaringer

Thisted Kommunes erfaringer med at være 100 procent selvforsynende med vedvarende energi er efterspurgt både i indland og udland. Senest har kommunens tekniske direktør, Torben Juul-Olsen været i Ankara i Tyrkiet. Han har tidligere også været i Ungarn, Hamborg og Berlin for at dele ud af erfaringerne. Kommunen har taget imod besøg fra andre danske kommuner og delegationer fra Sverige, Norge, Estland, Polen. Endelig har et kinesisk og fransk TV-hold været på besøg i Thy.

Klimainformation

Thisted Kommunes klimaarbejde:
www.climate.thisted.dk
KLIMALØSNINGER Thy & Mors:
www.klimalosninger.dk
Nordisk Folkecenter for Vedvarende Energi:
www.folkecenter.net

Limfjordscenteret Doverodde er snart energimærket

Thisted Kommune er i fuld gang med at energimærke kommunens 190 bygninger

Vinduerne tjekkes, dørene undersøges, taget gennemgås, isoleringen registreres, utæthederne skrives op... Ja, alle tekniske installationer og hele bygningen skal simpelthen registreres, når Thisted Kommunes team af energimærkningskonsulenter tager rundt for at få et overblik over de offentlige bygningers energimæssige tilstand. I juni i år var det Limfjordscenteret Doveroddes tur.

Oliekedel skiftes

- Vi var på besøg i juni måned og gennemgik det store bygningskompleks fra A-Z. Nu er det hele ved at blive tastet ind i edb-systemet. Efter det kan vi så lave en række beregninger, som gør, at vi kan komme med besparelsesforslag, fortæller energimedarbejder Frank Odgaard-Jensen fra Thisted Kommune. Han er projektleder på kommunens energimærkningsprojekt.

Han ved endnu ikke, hvilke forslag der kommer på bordet for Limfjordscenteret Doverodde, men allerede nu er det besluttet, at oliekedlen på Limfjordscenteret skal udskiftes, fordi den gamle er udtjent.

- En ny oliekedel har en kort tilbagebetalingstid. Derfor kan vi samtidig arbejde med nogle andre løsninger omkring vedvarende energi, forklarer han.

Et andet initiativ som er i gang er at udskifte alle halogenpærer til diodepærer. Det sker løbende og får stor betydning for den kommende el-

regning og dermed også udslippet af CO₂.

Fjordvarme?

Af vedvarende energiløsninger vil både solfanger og fjordvarme være relevante for stedet. Limfjordscenteret Doverodde ligger lige ned til Limfjorden, derfor er det oplagt at tænke i, hvordan man kan udnytte

fjorden energimæssigt. I forbindelse med projekt "Energiske Thyboer" har teknisk konsulent Leif Amby derfor arbejdet med at tegne forskellige skitser til, hvordan fjordvarme kan fungere på stedet.

- Jeg har lavet en række skitser, og de er nu udleveret til installatører og producenter, blandt andet Danfoss. På "Energiske September" vil de så

komme med bud på, hvordan det kan løses i praksis og hvad økonomien er i det, fortæller Leif Amby.

Der vil også være forskellige udstillinger om fjordvarme, som kan være en mulighed for mange i Thy. Danfoss installerer fjordvarme i stor stil rundt omkring, så det kan sagtens lade sig gøre i praksis.

190 bygninger

Energimærkningen af Limfjordscenteret Doverodde er en del af et større projekt, hvor Thisted Kommune i løbet af i år og næste år skal energimærke alle kommunens 190 bygninger. Allerede 10-15 energimærker er klar, og der har været besigtigelse på i alt 30 bygninger indtil nu. Energimedarbejder Frank Odgaard-Jensen forventer, at 75 energimærker bliver klar i år.

- Ét er jo at en bygning får et energimærke. Noget andet er, at kommunen så skal vurdere, hvad de vil gå i gang med af energiforbedringer, forklarer Frank Odgaard-Jensen. ■

Energimedarbejder Frank Odgaard-Jensen fra Thisted Kommune, foran én af kommunens store og gamle bygninger: Limfjordscenteret Doverodde i Sydthy. Energimærket, der ligger klar til "Energiske September", vil formentlig vise, at her kan spares en hel del energi.

Fakta om energimærkning

- Alle offentlige bygninger skal energimærkes mindst hvert 5. år.
- I Thisted Kommune skal i alt 330.000 m² energimærkes.
- Målet er at fremme energibesparelser og øge effektiviteten af den energi, der bruges i bygningerne.
- Mærket angiver på en skala fra A-G, hvor bygningen befinder sig med hensyn til varmeforbrug.
- Energimærket indeholder energikonsulentens forslag til, hvor man kan reducere forbruget af energi. Den årlige besparelse, skønnede investering og tilbagebetalingstiden er angivet.

Energiske September - et festfyrværkeri af energi-aktiviteter

I september er Limfjordscenteret Doverodde rammen om udstillinger og "energiske onsdage"

Mangler du viden og inspiration til, hvordan du kan bruge vedvarende energi i din hverdag? Så er Energiske September lige noget for dig. Thisted Kommune vil med Energiske September inspirere til handling hos borgerne i Thy.

Stående udstillinger

Hele september er der stående udstillinger, hvor plakater og litteratur tilbydes alle besøgende i Limfjordscenteret. I Tårnet udstiller blandt andet unge fra energi-

klimalinjen på HTX i Thisted - her vil være fokus på teknologi og tilpassede løsninger. NIVE Energi- & Miljøkontor - Nordvestjysk Initiativ for Vedvarende Energi udstiller også i tårnet. I pakhuset vil en række virksomheder og energiske thyboer udstille med fokus på ideer til vedvarende energi.

Energiske onsdage

Tre onsdage i september indbydes interesserede gratis til tre spændende aftner. Onsdag den 16. september arrangerer Thy Erhvervsråd et erhvervsseminar om "Energi og klima

i erhvervslivet". Ugen efter, den 23. september, er det hjemmet, der bliver set på med energibriller - her kan man møde energiske thyboer og høre indlæg fra energileverandører og energiaktører. Endelig bliver der onsdag den 30. september indbudt til en temaaften om "Energi og klima i naturen". Tidspunkter og detaljerede programmer kan ses på www.thisted.dk/energiskethyboer. Alle er velkomne, og det er gratis at deltage.

Mange udstillinger

Omkring 20 udstillere har meldt sig på banen og udstillerne er: Thy

Varmeteknik om bl.a. fjordvarme, Fjernvarme i Ydby, "Landbruget som fremtidens energileverandør" v/ Landbo Thy, Energimærkning på Limfjordscenteret, "Små landsbyers energiforsyning", Passivhuse, Thy-Mors Energi, "Husstands løsninger - muligheder i det åbne land" v/ Procure A/S, Energi og klimalinjen på HTX/EUC Nordvest, Biogas v. Jens Kirk, KLIMALØSNINGER Thy & Mors, NIVE, J. Hundahl/Danfoss, Thisted Kommune, Thy Øko Biogas, Fjernvarme i Agger og Krik, El-biler og Energiske Thyboer.

Illustration: Erik Bach Andersen

Udgivet af projekt "Energiske Thyboer", der er støttet af Thisted Kommune, Velfærdsministeriet og Lokalt Aktions Gruppe - LAG Thy/Mors.

Projektleder: Otto Lægaard, Thisted Kommunes erhvervs- og udviklingsafdeling, mail: ottl@thisted.dk, telefon: 20 88 12 14.

Teknisk projektleder: Leif Amby, mail: la@daninco.dk, telefon: 20 62 60 33

Idé, tilrettelæggelse og tekst: Jeanette Lund Kommunikation - www.jeanettelund.dk
Foto: Jens Kr. Vangsgaard
Layout: Jens Kristian Overgaard - Thisted Kommune
Tryk: Dantryk - www.dantryk.dk
Trykt på Cyklus Offset.